Anul al 55-lea 14 Pagini EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei 14 Pagini Nr. 14 Sâmbătă 15 Ianuarie 1938
P IIII
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

BIBLIOTECA CENTRALĂ A „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful postal și valuta

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ȘI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în țară

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

SPRE UN MAI JUST ECHILIBRU ECONOMIC

Guvernul este viu preocupat de problema ieftenirii vieții și atenția sa se îndreaptă mai cu deosebire spre articolele industriale de consum popular.

Intr'o economie normală, formarea prețurilor este supusă legii firești a cererii și ofertei, în care voința unilaterală — deci arbitrară — a unuia sau altuia din factorii interesați nu poate avea nici un rol hotăritor. Cum, însă, destinele economiilor naționale — și prin ele — destinele economiei internaționale au fost treptat prinse în rețeaua unor norme impuse de factori în afară de jocul forțelor economice, adică de factorii puterii politice, din momentul acela orice intervenție a acestor factori, spre a promova, fie urcarea, fie coborirea prețurilor, după necesitate, s'a socotit îndreptățită și a intrat în practica constantă a guvernelor. Cât bine a putut să rezulte din acest amestec al factorului politic în rânduirea rosturilor economice ale lumii se poate măsura după haosul economic, din care nici un stat nu izbutește să se smulgă cu adevărat.

Fapt e, că jocul cererii și al ofertei în formarea prețurilor este azi vădit stingherit de imensa rețea de opreliști și de regimuri normative, impuse — trebue să recunoaștem realitatea — nu numai de intervenția autorității de stat, ci prea adesea de însăși voința unora din marile întreprinderi la adăpostul trusturilor și cartelurilor.

Și ca o conspirație diabolică împotriva massei consumatorilor, de cele mai multe ori intervenția Statului cooperează concentric cu intervenția trusturilor, influențând condițiunile pieții mai totdeauna în dauna consumatorului. **Statul**, prin valul de fiscalitate, prin regimul vamal protecționist sau prin extinderea controlului și a restricțiunilor până în cele mai intime compartimente ale vieții economice; **trustul**, prin imobilizarea prețurilor la niveluri care să le garanteze rentabilitatea absolută, indiferent de variațiunile conjuncturale ale pieții, care ar oferi consumatorului ocazia de a cumpăra la prețuri și la calități mult mai convenabile. Așa fiind, acum, când guvernul a deschis capitolul dificil al ieftenirii articolelor de mare consumație, el trebue să țină seama de toate aceste elemente. Și pentruca intervenția lui să dea maximum de rezultate bune, adică o cât mai adâncită retușare a prețurilor practicate azi pe piața internă, trebue să cheme la sacrificiu pe toți factorii dovediți a fi pricina menținerii scumpetei la noi. Să reteze guvernul, unde este cazul, toate beneficiile sfidătoare, care depășesc o anumită limită morală ce trebue respectată chiar și în domeniul afacerilor, să desființeze eventual toate aranjamentele cu caracter de trust și de monopol, încheiate în scopul de mai sus, dar să nu uite mai ales, că Statul însuși este principalul factor al scumpetei și al harababurii noastre economice și ca atare, nici el să nu fie cruțat de măsurile chemate să restabilească un echilibru mai just în economia țării. Când impozitele, taxele, tarifele de transport, etc. aplicate unora din articolele de consum curent se dovedesc azi mai mari decât însăși valoarea acestor articole, când la aceasta se adaogă apoi tot cortegiul formalităților, șicanelor și riscurilor impuse întreprinderilor de mereu schimbăcioasele reglementări ale schimbului nostru cu străinătatea, orice om cu mintea clară își dă seama, că nu poți să treci peste asemenea anomalii, când vii să instaurezi nițică dreptate în raporturile de interese din viața economică.

O nouă bază navală engleză

Londra, 12 (Rador). — Ziarul „Daily Herald" este informat că guvernul Marei Britanii, fiind de părere că în caz de război ar fi obligat să renunțe la calea comercială mediteraneeană, a hotărît să reconstruiască baza navală dela Freetown, din colonia engleză Sierra Leone, bază care exista înainte de deschiderea canalului Suez.

Oficiosul laburist adaogă că portul Capetown va fi transformat într'o puternică bază navală. Pentru construcția acestei baze s'au destinat 15 milioane lire sterline.

Agenția „Reuter" confirmă în parte informațiile „Daily Herald", spunând că guvernul englez a luat măsuri pentru a face lucrări de natură a spori securitatea pe linia maritimă spre Extremul Orient prin Capetown, lucrări ce se vor întreprinde la Freetown.

Aceste construcții prevăd sporirea capacității rezervelor de combustibil.

Au trecut anii...

de I. VION

Trec anii, se repetă mereu aceleași greșeli, se comit mereu aceleași abuzuri, vaetele mulțimei sunt desconsiderate și deseori înăbușite, iar, conducătorii vremelnici învălue totul în declarații optimiste, pline de minciună și lăudăroșenie.

Iar când deodată, din adâncuri, pornesc nemulțumirile să ia o formă concretă, protestatară, pătura conducătoare se miră că sufragiile mulțimei merg spre formațiunile noui ca spre o nouă și supremă speranță...

Se miră stăpânitorii, dar dacă din nou vin la conducere aplică aceleași metode și rezolvă toate problemele cu câteva discursuri, înșiruiri sonore de vorbe goale cari totdeauna rămân doar vorbe.

Scria, alaltăeri, corespondentul nostru din Iași: „Municipiul Iași are de încasat dela contribuabilii de aci, nu mai puțin de 100 milioane lei, dări rămase neachitate. Cuantumul restanțelor s'a mărit an de an, ajungând la această sumă fantastică.

Lista neagră a platnicilor răi cuprinde nume simandicoase de bogătași, foști și viitori demnitari, politicieni sau așa zișii oameni cu trecere. In timp ce micii contribuabili sunt executați cu severitate, sechestrându-li-se întreg avutul, până la lucrul cel mai neinsemnat, mulți cetățeni cari pot fi la curent cu plata impozitelor, nu plătesc cu anii".

Mulți dintre foștii guvernanți se vor arăta — de formă — surprinși de constatările de mai sus și vor fi și mai surprinși când li se va dovedi că este aceiași situație în tot cuprinsul țării, în multe privinți chiar mai gravă.

Incă de acum trei ani, fostul ministru de finanțe, d. Victor Slăvescu, a precizat că toți contribuabilii se pot împărți în două categorii: cei cari pot și nu plătesc și cei cari nu pot, dar plătesc, pentru că li se ia totul din casă chiar și uneltele de muncă.

Cu toată alarma dată, totuși situația a rămas aceiași, pretutindeni, în felul celei dela municipiul Iași!

Aceiași asuprire a păturei sărace o formează și taxele de consumație asupra zahărului, pâinii, gazului, etc., cari însumează aproape cinci miliarde lei în bugetul statului, iar totalul impozitelor indirecte, cari le suportă iarăși massa mare a populației, trece de zece miliarde lei anual.

Sigur că pentru oamenii bogați diferența de câțiva

(Continuare in pagina 3-a)

Surprindere și dezamăgire

de STELIAN POPESCU

Starea anormală în care trăim formează, de mai bine de o lună, subiectul de discuție al tuturor cercurilor intelectuale românești, iar soluția dată crizei de guvern, provocată de rezultatul alegerilor recente, a fost, este și va mai fi pentru multă vreme obiectul comentariilor pentru oricine nu-și dă seama de vremurile în care trăim.

Diversitatea acestor comentarii se datorește, de sigur, caracterului de surpriză pe care l-a avut soluțiunea dată crizei.

Așa a considerat întreaga opinie publică din primul moment venirea guvernului d-lui Goga. Dar, surprinderea n'a fost singură. Odată cu ea, a venit și dezamăgirea.

Surprindere și dezamăgire, iată, în toată sinceritatea, fenomenele sufletești pe care le-a produs alcătuirea actualului guvern.

Surprindere, nu fiindcă a venit la conducerea țării un guvern naționalist — dorit desigur de aproape întreaga suflare românească — dar fiindcă a venit pe o altă cale decât cea normală.

Dezamăgire, fiindcă după ce la adăpostul prerogativelor care au căderea să interpreteze sentimentul public, cel însărcinat să formeze guvernul nu s'a dovedit îndeajuns de înțelegător de misiunea lui, de rostul lui, de singura scuză și explicație a existenții lui și n'a format așa cum trebuia un guvern curat naționalist. Alcătuit eterogen, guvernul a apărut în fața opiniei publice ca un mozaic lipsit de coeziune între părțile componente. Nimeni nu-l mai recunoaște și nici el însuși nu-și mai regăsește caracterul naționalist în virtutea căruia — motivare unică — a fost adus.

Strămoșii noștri Romanii aveau un dicton: Habent sua fata.. Adică, toți au un destin. Ei bine, d. Goga are și el un destin, dar trist: acela de a constitui guvernul cu fripturiști cum a fost în 1926 sau cu **neofripturiști**, cum este în anul acesta.

Surprindere și dezamăgire!

Cum să nu fi fost surprinsă opinia publică, văzând că s'a dat, din primul moment, o grea lovitură curățeniei care se impunea, cu un caracter imperativ, la alcătuirea unui guvern naționalist?

Cum să nu fi fost surprinsă, când din primul moment s'a recurs la „fripturiști" cum i-a numit odinioară d. prof. Iorga, pe acei politicieni cari, după ce și-adapă setea de arivism la izvorul ideologiei unui partid, după ce devin „electori", reputați prin temeiul unui anumit program, trec la adversari, în schimbul unui portofoliu ministerial, sau în schimbul unor situații ori promisiuni de situații la cari nu se așteptau? Acești „neofripturiști", cum îi numim noi, au fost primiți cu paradă în guvernul naționalist, lipsindu-l astfel, dela început, de valoarea lui morală, care trebue să constitue esența însăși a unei guvernări naționaliste, pentru care eu și colaboratorii mei, cu totul desinteresat, luptăm de atâta vreme.

Fenomenul acesta neașteptat al constituirei noului guvern găsindu-mă la Predeal, unde și eu ca multă altă lume caut în timpul vacanțelor un loc de odihnă pentru câteva zile, nu m'a împiedicat să atrag imediat atențiunea asupra acestei grave greșeli. Articolul meu însă a fost suprimat de cenzură, chiar în noaptea constituirii noului guvern. Și astfel am înregistrat prima decepție și în ce privește sistemul pe care înțelege să-l întrebuințeze și acest „guvern naționalist" față de presă. Se continua sistemul nenorocit al guvernării d-lui Tătărăscu, când, nu interesele țării erau apărate de cenzură, ci interesele guvernului și cele personale ale diferiților miniștri.

Cu toate acestea, am socotit de datoria mea, ca naționalist, să nu accentuez dela început dezamăgirea mea, și am așteptat guvernul la lucru. E atât de adâncă dorința mea de a vedea întronată în această țară ordinea legală și morală în cadrul ideii naționale, încât mi-am impus rezervă și am așteptat faptele guvernului.

Inapoiat astăzi în Capitală, după o lipsă de câteva zile, am găsit un număr considerabil de scrisori dela adevărați naționaliști cari, aproape toți, mă roagă să arăt ce crede „Universul", ce cred eu despre noul guvern.

Intrebare firească, fiindcă în sufletul unui adevărat naționalist, ideia națională n'a fost niciodată un pretext politic, o armă electorală, o trambulină pentru promovarea la situații politice, în continuare cu procedeele guvernelor din trecut.

Intelegând tot sensul curiozității acelor ce mi-au scris, — curiozitate pornită dintr'o grijă care este și a mea — le răspund prin cuvintele acestea: Surprindere și dezamăgire.

Totuși, ca naționalist convins, aș fi dorit și doresc, ca d. Goga, deși reprezintă cea mai mică dintre grupările naționaliste, să reușească în misiunea lui, cu toate că eu cu profund regret sunt nevoit să-mi exprim îndoiala asupra acestei reușite, pentru care eu și ziarul „Universul" n'am refuzat sprijinul nostru nici unuia dintre luptătorii care s'au rânduit cu sinceritate, cu credință și cu căldură printre apărătorii redeșteptării naționale.

Dar, cum aș putea să-mi păstrez încrederea neștirbită când văd ce se petrece?

Țara întreagă aștepta în primul rând, și mai ales dela un guvern naționalist, desființarea cenzurii care oprește manifestarea ideilor sănătoase și de ordine. Țara aștepta să se facă dovada că s'a pus, în fine, capăt desmățului cheltuelilor inutile. Și începutul urma să se facă prin însăși alcătuirea guvernului care trebuia să cuprindă un număr cât mai redus de miniștri și subsecretari de Stat. Gospodăria țării nu are nevoie de număr, ci de capacitate și de onestitate.

Dar, acest imperativ așteptat de întreaga țară a fost disprețuit și avem azi și cenzură, care lasă să se vadă că la baza ei nu este un principiu, și risipă, care se vede din lista ministerială, cea mai numeroasă din câte au existat vreodată în România. Avem până acum 17 miniștri plini și 15 subsecretari de Stat și după svonurile care circulă, ca și după apelurile care se manifestă și sunt gata a fi satisfăcute, numărul lor tot va mai crește. In loc să se facă apel la adevărați naționaliști, în loc să se facă apel la un mănunchiu de oameni pricepuți atâți câți i-a avut micul grup al d-lui Goga, însuflețiți numai de grija pentru interesele țării și ale neamului, s'a întins mâna până de daruri fripturiștilor și fiindcă — slavă Domnului! — sunt destui în toate partidele, ei au dat năvală și simt că au găsit terenul unde se pot desvolta în toată libertatea.

Ei bine, acest lucru nu-l pricepe, nu-l admite, nu l-a vrut și nu-l vrea țara.

Iată în parte și explicația rezervei mele — explicația surprinderii și a dezamăgirii.

Am luptat mult și voiu mai lupta câte zile voiu trăi, pentru redeșteptarea conștiinței naționale, pentru promovarea neamului românesc într'un cadru de onestitate, de patriotism și de ordine, dar n'am înțeles să încurajez fripturismul și arivismul unora cari, departe de a sprijini ideia națională și ordinea, vor grăbi prăbușirea și a ordinei și a ideii naționale pentru care eu și prietenii mei sinceri, am pus tot ce am avut în ființa noastră.

Cele ce se petrec azi sub ochii noștri nu numai că mă surprind și mă decepționează, dar mă și înspăimântă. Fac apel de acceea la prietenul meu Goga să deschidă ochii cât mai este timp, pentru ca să nu cadă asupra lui, care cânta odinioară durerile neamului, povara dezastrului pe care-l pregătește o guvernare începută în așa de rele condițiuni.

Aș dori să fiu profet mincinos de astă dată, dar tare mi-e teamă că adevărul previderilor mele se va împlini mai repede ca oricând.

Senzaționala exhibiție a unui robot la Londra

Londra, 12 (Radio-Central). — *Un technician anume Creuzinger a prezentat la hotelul „Savoy" din Londra un robot, care s'a plimbat prin sală, a pus celor prezenți întrebări asupra sănătății lor, s'a așezat pe un scaun și a consumat un sandvich.*

Această reprezentație uimitoare a durat 20 minute.

Cutremur puternic in Japonia

Osaka, 12 (Rador). — Un cutremur puternic a sguduit partea de apus a Japoniei, astănoapte la ora 0,12.

Cutremurul a durat 20 de minute și a fost atât de violent încât locuitorii, surprinși în somn, au năvălit desbrăcați pe străzi.

Nu sunt victime.

Explozie intr'o uzină din Toulouse

Am publicat știrea că într'o mare uzină din Toulouse s'a produs o explozie puternică. Din toată clădirea n'au mai rămas decât ruine

Când incepe desghețul in Capitală

Miercuri, pe strada Brezoianu

Declarațiile M. S. Regelui Carol al II-lea

Am publicat cu întârziere — importantele declarațiuni făcute de M. S. Regele Carol al II-lea ziarului englez „Daily Herald".

Cum era și firesc, aceste declarațiuni au produs și la noi și în străinătate impresiune și au fost reproduse de presa mondială.

Vom încerca,

, să tălmăcim înțelesul declarațiilor Suveranului României, în lumina faptelor la care ele se referă și a urmărilor pe care ele trebuie să le aibă.

In primul rând, Majestatea Sa Regele a voit să dea opiniei publice străine explicația hotăririi Sale de a aduce un guvern naționalist și de a fi ales în acest scop guvernul d-lui Goga, deși partidul acestuia nu a întrunit decât un număr redus de voturi în recentele alegeri.

Suveranul a spus că hotărîrea Sa a fost determinată de puternicul curent naționalist a cărui existență nu poate fi de nimeni negată.

Este un mare adevăr, un adevăr cu caracter istoric, existența acestui curent naționalist în numele căruia noi am dus și ducem lupta de ani de zile, pe temeiul căruia noi am cerut și cerem o guvernare conformă și dinamică.

Multe neajunsuri s'ar fi evitat dacă satisfacerea acestui curent naționalist ar fi venit cu un ceas mai devreme. Dar pentru aceasta, nu trebuia să fie împiedicată presa naționalistă să-și îndeplinească datoria și să informeze pe Suveranul țării — pe arbitrul suprem — de cele ce se petrec și de dorința reală a țării.

Suveranul a adăogat în interview-ul Său că țara avea nevoie și de un guvern autoritar.

Și în această privință, cuvintele Suveranului exprimă o reală necesitate asupra căreia noi, de repetate ori și de multă vreme, am insistat.

Intr'adevăr, țara are nevoie de un guvern autoritar care să ridice în fața curentelor extremiste de tot felul digul corectitudinii și al legalității, care să înalțe prestigiul autorității și s'o facă respectată, nu prin forță, ci prin înseși însușirile ei.

A cere un guvern autoritar nu însemnează a fi partizanul dictaturii. Guvernele autoritare rămân pe temeiul legilor, pe temeiul respectului libertăților constituționale, îngrădite însă de interesul general. Guvernele autoritare nu se sprijină pe baionetă, nici pe dispoziții arbitrare. Prin însăși menirea lui care este restabilirea ordinei legale și morale, guvernul autoritar trebuie să se facă respectat prin exemplul pe care e dator să-l dea el însuși că respectă morala și legea și că într'adevăr nu este însuflețit de cât de interesele generale ale neamului și ale țării. Nu se poate concepe un guvern autoritar fără ca prin însăși componența lui, să fie un guvern cu autoritate. Și această autoritate decurge din valoarea personală a membrilor lui, din moralitatea vieții lor publice, din credința lor nestrămutată în postulatele naționale. De aceea, acela căruia îi revine sarcina alcătuirii unui guvern autoritar, nu se poate mărgini la simpla afirmare că înțelege să fie „autoritar", ci trebue să dea țării, prin discernământul și grija ce le pune în alegerea colaboratorilor săi, dovada că prețuiește, înainte de toate, autoritatea morală și priceperea omului chemat să-l ajute în îndeplinirea misiunii sale.

Un asemenea guvern a voit și vrea țara. Un asemenea guvern am cerut noi necontenit și Majestatea Sa Regele recunoaște astăzi că într'adevăr „poporul român trebuie să simtă că în țară există ordine".

In interviewul Său, Suveranul a spus că nu aprobă cenzura, dar că ea este câteodată necesară. Și a adăogat Majestatea Sa că „nu trebuie să se uite că presa din România nu este la fel cu cea din Anglia".

Nu știm dacă gândul Majestății Sale a fost în această privință exact tălmăcit de ziaristul englez. De altfel, nu avem înaintea noastră decât versiunea telegrafică a interview-ului, așa că nu putem ști dacă fraza astfel cum a fost redată telegrafic, este în întregime exactă.

Credem însă că n'a fost în intențiunea Majestății Sale Regelui să atribuie presei române vina necesității cenzurii.

De sigur, s'au strecurat în presă și oameni nechemați, s'au strecurat înstrăinați cari au speculat nobila profesiune a scrisului, în profitul lor personal. Dar, împotriva acestora, presa românească cinstită a protestat totdeauna și a cerut aplicarea riguroasă a măsurilor legale. Din nenorocire însă, ne-a fost dat să constatăm că nu împotriva presei înstrăinate și corupte și-a exercitat cenzura autoritatea ei, ci tocmai

(Continuare in pag. 3-a

Pe drumul Genevei

Ministrul nostru de externe și-a început activitatea printr'o călătorie la Praga, urmată de o vizită la Belgrad. Președinte în exercițiu al Consiliului Permanent al Micii Intelegeri, în calitate de ministru al afacerilor străine al României, d. Micescu va reprezenta apoi Mica Intelegere, la sesiunea din Ianuarie a consiliului Ligii Națiunilor.

Schimburile de cuvântări pronunțate la Praga și la Belgrad de ministrul nostru de externe și de colegii săi, cehoslovac și iugoslav și comunicatele publicate cu acest prilej arată în rezumat că miniștrii aliați „au putut constata perfectul lor acord asupra tuturor chestiunilor examinate", atât în ce privește raporturile României cu aliații săi, cât și în ce privește situația politică generală și colaborarea celor trei state, în cadrul Micii Intelegeri și Intelegerii Balcanice.

Insuș faptul acestei succesiuni de vizite și prezența ministrului român la Geneva dau deci o confirmare concretă asigurărilor sale că va continua politica tradițională a României și că țara noastră va menținea aliantele și prieteniile sale. Faptele dau totdeauna valoare vorbelor.

O asemenea atitudine nu poate avea decât aprobarea noastră în limita, în care ea se va dovedi statornică și în care va isbuti să inspire încredere Statelor, pe care se sprijină sistemul actual al politicei noastre externe. Intr'adevăr încrederea nu se comandă. Ea se dobândește printr'o atitudine fermă și leală. Cea dintâi condițiune a succesului pentru ministrul nostru de afaceri străine este de a păzi politica noastră externă de orice echivoc. Sunt într'adevăr două elemente ale vieții de Stat, care nu admit niciodată echivocul: politica externă și apărarea națională, așa de strâns legate în frământarea internațională de azi, încât cea din urmă a devenit principalul element al celei dintâi.

Problema, pe care trebue s'o rezolve ministrul nostru de externe, este de a concilia exigențele politicii noastre interne cu cerințele politicii noastre străine. Soluția acestei probleme nu este ușoară. In declarațiile făcute imediat după numirea sa ca ministru al afacerilor străine, d. Micescu a ținut să precizere, cu o subtilitate plină de nuanțe, că ideologia politicii noastre lăuntrice nu va avea influențe asupra politicei noastre exterioare tradiționale. In menținerea acestui echilibru constă principala dificultate a misiunii sale.

(Continuare in pag. 3-a